

Nr. 2740/IJ/1233/DIJ/2017

RAPORT

**privind rezultatul activității de monitorizare a
dosarelor mai vechi de 10 ani, existente pe rolul
curților de apel și instanțelor arondate, precum și
al Înaltei Curți de Casație și Justiție**

- Anul 2017 -

Capitolul I – Aspecte introductive

În cadrul activității Direcției de inspecție judiciară pentru judecători, unul dintre domeniile specifice de activitate cu privire la care s-a exercitat controlul în anul 2017 a fost reprezentat de continuarea monitorizării dosarelor mai vechi de 10 ani aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

Activitatea de monitorizare a dosarelor care înregistrează o vechime în sistemul judiciar mai mare de 10 ani a constituit o activitate cu caracter permanent a Inspecției Judiciare, desfășurată începând cu anul 2012.

Potrivit planului de activitate al Inspecției Judiciare aprobat prin Ordinul inspectorului-șef nr. 38/04.04.2017 s-a stabilit continuarea activității de monitorizare a dosarelor care înregistrează o vechime în sistemul judiciar mai mare de 10 ani, calculată de la data primului act de sesizare a instanței de judecată, activitate ce vizează toate curțile de apel și instanțele arondate, precum și Înalta Curte de Casație și Justiție.

La nivelul anului 2017, prin Ordinul Inspectorului-sef al Inspecției Judiciare nr. 38/4.04.2017 (completat prin Ordinul nr. 97/15.11.2017 și modificat prin Ordinul nr. 35/21.03.2018)¹, s-a stabilit că activitatea de monitorizare să vizeze Înalta Curte de Casație și Justiție, toate curțile de apel și instanțele arondate și să fie efectuată în baza relațiilor comunicate de conducerile judiciare ale curților de apel la datele de 10 iulie 2017 și 10 ianuarie 2018.

Controlul tematic a avut ca obiect dosarele cu o vechime mai mare de 10 ani aflate pe rolul instanțelor la data de 31 decembrie 2017, indiferent de stadiul procesual, cu excepția dosarelor de insolvență, a celor în care judecata este suspendată, precum și a celor în care au fost promovate căi extraordinare de atac sau în care au fost formulate cereri de îndreptare, lămurire hotărâre, înlăturare a dispozițiilor contradictorii ori a omisiunilor vădite.

Ca strategie de efectuare a activității de monitorizare a cauzelor mai vechi de 10 ani, la nivelul Direcției de inspecție judiciară pentru judecători s-a adoptat aceeași modalitate de lucru ca și în anii anteriori, respectiv repartizarea inspectorilor judiciari pe curți de apel, realizarea activității de monitorizare la nivelul fiecărei curți de apel și apoi centralizarea acestora la nivel național.

¹ Prin Ordinul nr. 97/15.11.2017 au fost desemnați, la propunerea directorului direcției, inspectorii raportori, iar prin Ordinul nr. 35/21.03.2018 a fost prelungit termenul de predare a raportului și de înaintare a acestuia Secției pentru judecători

Tot în cadrul Strategiei de monitorizare, prin adresele din 15.11.2017 s-a solicitat instanțelor judecătorești să comunice Inspecției Judiciare *bunele practici identificate, măsurile manageriale luate sau orice alte activități dispuse de conducerile instanțelor (judecătorii, tribunale sau curți de apel) în cursul cursului anului 2017, în cadrul domeniului vizat de verificări.*

În concret, verificările au fost efectuate după cum urmează:

- Curtea de Apel Alba Iulia – inspector ...
- Curtea de Apel Bacău – inspector ...
- Curtea de Apel Brașov – inspector ...
- Curtea de Apel București – inspectori ..., ..., ..., ..., ... și ...
- Curtea de Apel Cluj – inspectori ...și ...
- Curtea de Apel Constanța – inspector ...
- Curtea de Apel Craiova – inspectori ...și ...
- Curtea de Apel Galați – inspector ...
- Curtea de Apel Iași – inspector ...
- Curtea de Apel Oradea – inspector ...
- Curtea de Apel Pitești – inspector ...
- Curtea de Apel Ploiești – inspectori ...și ...
- Curtea de Apel Suceava – inspector ...
- Curtea de Apel Tg. Mureș – inspector ...
- Curtea de Apel Timișoara – inspector ...
- Curtea Militară de Apel – inspector ...
- Înalta Curte de Casație și Justiție – ..., ...și ...

Referatele întocmite de inspectorii judiciari pe curți de apel, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție se regăsesc în cadrul Anexei 2 a prezentului raport.

Capitolul II – Date statistice

La fel ca și în situația monitorizărilor anterioare, analiza datelor statistice s-a realizat prin raportare la datele furnizate de monitorizările anterioare.

Din analiza acestor date, se constată o creștere a numărului de dosare mai vechi de 10 ani la un număr de 10 curți de apel (Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Cluj, Craiova, Constanța, Iași, Suceava și Târgu Mureș).

Se poate observa că la anumite curți de apel creșterile sunt semnificative, astfel: la Curtea de Apel București creșterea este de 30 de procente iar la Curtea de Apel Cluj numărul dosarelor mai vechi de 10 ani a crescut cu 28.

În ce privește reducerea numărului de dosare, aceasta a fost înregistrată la un număr de 4 curți de apel (Constanța, Galați, Ploiești, Timișoara); excepție face Curtea Militară de Apel, instanță la care nu au fost niciodată înregistrate dosare mai vechi de 10 ani.

La nivel global, la sfârșitul anului 2017, numărul total al dosarelor mai vechi de 10 ani a fost de 423 de cauze, mai mare decât cel înregistrat la finele anului 2016, de 340 de cauze.

Pe categorii de dosare, din totalul de 423 de cauze, 420 sunt civile, în timp ce numai 3 dintre acestea aparțin materiei penale. Dosarele penale se regăsesc la curțile de apel București (1 dosar), Târgu Mureș (un dosar) și Oradea (1 dosar).

La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, la 31 decembrie 2017, existau un număr total de 44 cauze mai vechi de 10 ani, față de 32 de cauze mai vechi de 10 ani, anterior.

La nivelul întregii țări rezultă, la finele semestrului al II-lea al anului 2017, un număr total de 467 de dosare din categoria celor analizate.

Datele statistice, defalcate pe curți de apel și pe categorii de dosare (penal/civil) se regăsesc în cuprinsul Anexei 1 a prezentului raport.

Capitolul III – Motivele care au condus la temporizarea procedurilor judiciare

Din analiza dosarelor mai vechi de 10 ani, pe lângă o serie de cauze obiective care au condus la temporizarea procedurilor judiciare, se întâlnesc și cauze subiective care au determinat acest rezultat, urmând a fi prezentate cele mai frecvente motive care au condus la temporizarea judecății, precum și exemplele relevante identificate.

A. Cauze obiective care au condus la temporizarea procedurilor

1. Promovarea căilor legale de atac la intervale mari de timp de la data soluționării inițiale a dosarelor urmată, uneori, de admiterea acestora și reluarea judecății

În dosarul nr. ..., având ca obiect acțiune în constatare, înregistrat pe rolul Tribunalului Cluj în data de 15.03.1999, cu o vechime în sistemul judiciar de 18 ani și 9 luni, judecata în fond s-a derulat pe parcursul a 4 termene de judecată; dosarul a fost soluționat prin sentința civilă nr.

Împotriva acestei hotărâri a formulat apel pârâta, apel înregistrat în data de 17.11.2015, după 16 ani și 6 luni de la data soluționării în fond a cauzei, soluționat prin decizia civilă nr. ..., hotărâre prin care, urmare a admiterii apelului, s-a casat hotărârea de fond și s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Gherla la data de 06.08.2004, cu o vechime în sistemul judiciar de 13 ani și 6 luni, cauza fiind soluționată prin sentința civilă nr.

Apelul declarat împotriva acestei sentințe a fost înregistrat pe rolul Tribunalului Cluj la data de 07.08.2017, cu termen la 27.10.2017, termen la care s-a dispus recalificarea căii de atac din apel în recurs.

În dosarul civil nr. ... al Tribunalului Brașov durata procedurii are la bază faptul că moștenitorii pârâtei au declarat apel la 15 ani și o lună de la pronunțarea sentinței instanței de fond din 6.03.2000, apel ce a fost admis, dispunându-se trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond. Tot astfel, în dosarul nr. ... aflat pe rolul Curții de Apel Brașov, durata procedurii este de 17 ani și 3 luni deoarece s-a promovat cale de atac împotriva hotărârii instanței de fond la aproximativ 15 ani și 2 luni de la pronunțarea hotărârii.

Dosarul nr. ... al Tribunalului Hunedoara, Secția I civilă, stadiul procesual - apel, durata totală a procedurii 15 ani și 7 luni; circumstanțele cauzei relevă că durata dosarului nu a fost determinată de instrumentarea acesteia, ci de formularea căii de atac după aproape 15 ani de la data soluționării în primă instanță.

Dosarul nr. ... - obiect succesiune, a fost înregistrat inițial pe rolul Judecătoriei Moinești sub nr. ..., are o durată a procedurii de 13 ani și 10 luni în sistem. Din examinarea modalității de instrumentare a dosarului, se constată că motivele care au determinat temporizarea procedurii au constat în faptul că recursul împotriva hotărârii primei instanțe a fost declarat la un interval de 10 ani și 4 luni de la pronunțarea sentinței, iar anterior au fost parcurse două cicluri procesuale.

Dosarul nr. ..., înregistrat pe rolul Tribunalului București a fost soluționat prin sentința civilă nr. ..., iar la data de 22 noiembrie 2017 s-a formulat cerere de lămurire a înțelesului întinderii sau aplicării dispozitivului hotărârii, pentru care s-a fixat termen de judecată la data de 22 ianuarie 2018.

În dosarul nr. ...care are ca obiect apelul declarat împotriva sentinței civile nr. ...pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București, se constată că durata procedurii judiciare de 14 ani și 6 luni de la data înregistrării dosarului în sistemul judiciar și până în prezent, când cauza nu este soluționată definitiv, a fost prelungită de faptul că s-au parcurs două cicluri procesuale și apelul, care face obiectul dedus judecății; calea de atac a fost declarată la un interval de 8 ani și 5 luni de la pronunțarea hotărârii.

Dosarul nr. ...al Curții de Apel București, cu o vechime de 25 de ani și 2 luni în sistemul judiciar, are la bază acțiunea înregistrată la data de 1.10.1991; cauza a fost soluționată prin decizia nr. ..., pronunțată de Tribunalul Giurgiu în dosarul nr. ..., în prezent aflându-se pe rol apelul declarat împotriva sentinței civile nr. ..., pronunțată de Tribunalul Giurgiu - Secția civilă, apel ce a fost declarat la data de 14.09.2016, după 22 de ani.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat la data de 30.03.1992 pe rolul Judecătoriei Satu Mare și soluționat prin sentința civilă nr.Împotriva

sentinței pronunțate a fost declarat recurs la data de 23.11.2015, așadar după 23 ani de la pronunțarea sentinței.

Tot astfel, dosarul nr. ... a fost inițial înregistrat pe rolul Judecătoriei Carei la data de 25.02.1998, având ca obiect constatare vânzare. Prin sentința civilă nr. ...a fost admisă acțiunea formulată, iar calea de atac a apelului a fost formulată după 15 ani și 10 luni de la pronunțarea sentinței primei instanțe.

Dosarul nr. ...având ca obiect uzucapiune a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Negrești Oaș la data de 20.07.1994 și soluționat prin sentința civilă nr.Împotriva soluției a fost declarat apel la data de 13.09.2017, după 22 de ani și 10 luni de la pronunțarea soluției primei instanțe.

În situații asemănătoare se află și dosarele nr. ...al Tribunalului Iași, soluționat definitiv în anul 2004, în care cererea de recurs a fost formulată în anul 2017, nr. ...al Judecătoriei Negrești Oaș, având ca obiect civil – uzucapiune, înregistrat la 04.05.2006 și soluționat prin sentința civilă nr. ..., în care a fost declarat recurs la data de 21.08.2017, după 10 ani și 9 luni de la pronunțarea soluției primei instanțe, nr. ...al Judecătoriei Negrești Oaș, înregistrat pentru prima dată în sistemul judiciar la data de 07.12.2000 și soluționat prin sentința civilă nr. ..., hotărâre împotriva căreia s-a formulat recurs la 16.10.2014, după 13 ani și 7 luni; din 16.10.2014 dosarul a fost înaintat Tribunalului Satu Mare pentru soluționarea căii de atac și nr. ...aflat pe rolul Tribunalului Iași, care a fost soluționat de prima instanță în anul 2002, cererea de apel împotriva hotărârii judecătorești fiind înregistrată în anul 2017.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat în sistem în anul 2004 fiind soluționat prin sentința civilă nr. ..., obiectul fiind o acțiune în constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin uzucapiune. Sentința a fost atacată cu după 13 ani, respectiv la 29.03.2017 de către moștenitorul uneia din cele două părâte, apelul fiind înregistrat pe rolul Tribunalului Timiș.

Și dosarul nr. ..., având ca obiect acțiune în constatare a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Râmnicu Vâlcea la data de 29.11.2005 sub nr. ..., durata procedurii fiind de 12 ani. Prima instanță a soluționat cauza la data 14.09.2006. Calea de atac a apelului a fost declarată la data de 13.02.2017, după mai mult de 10 ani, cauza fiind înregistrată pe rolul Tribunalului Vâlcea la data de 16.02.2017.

În fine, dosarul nr. ...având ca partaj succesoral a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Drăgășani la data de 19.05.2003, cauza fiind soluționată la data de 23.04.2004. Calea de atac a fost declarată la data de 30.09.2016, respectiv la 11.10.2016, după 12 ani de la soluționare. Dosarul a fost înregistrat pe rolul Tribunalului Vâlcea la data de 17.10.2016, pentru soluționarea căii de atac. Prin decizia din data de 10.10.2017 a fost admisă cererea de repunere în termen; s-a admis apelul, s-au casat încheierea de admitere în principiu și sentința pronunțată, iar cauza a fost trimisă spre

rejudecare aceleași instanțe. La data de 08.11.2017 a fost înregistrată în rejudecare pe rolul Judecătoria Drăgășani.

2. Suspendarea judecării pe durate mari de timp

Durata procedurii în dosarul civil nr. ... înregistrat pe rolul Tribunalului Brașov, de 13 ani și 5 luni, a fost dată inclusiv de perioada cât judecata a fost suspendată, tip de 7 ani, la care se adaugă parcurgerea a două cicluri procesuale.

În dosarul nr. ..., care se află pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție din data de 07.02.2001, cauza a fost suspendată aproximativ 16 ani, fiind repusă pe rol în luna februarie 2018.

Tot astfel, în dosarul nr. ..., cu o vechime de 18 ani și 9 luni în sistemul judiciar, înregistrat pe rolul Tribunalului București – Secția a IV-a civilă la data de 9 februarie 2004, judecata a fost suspendată 11 ani și 2 luni.

Dosarul nr. ... (fond, revendicare imobiliară, durata procedurii 17 ani și 3 luni), a fost înregistrat, inițial, la data de 7 noiembrie 2000, pe rolul Judecătoriei Sectorului 2 București. În apel dosarul s-a aflat timp de 13 ani din care 12 ani și 6 luni judecata în apel a fost suspendată. De asemenea, procedura judiciară a fost prelungită și de faptul că dosarul se afla în al doilea ciclu procesual.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Cluj Napoca la data de 04.02.2000, având ca obiect Legea 112/1995. La termenul din data de 29.05.2002 cauza a fost suspendată în baza art. 47 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, la cererea reclamantilor, cauza fiind repusă pe rol la 26.05.2004, termen la care s-a menținut suspendarea în baza aceleiași teme. După repunerea pe rol a cauzei, s-a dispus din nou suspendarea la 08.03.2006. La termenul din data de 25.05.2011, reclamantii au solicitat Comisiei Locale Cluj pentru aplicarea Legii nr. 10/2001, să dispună suspendarea notificării până la soluționarea irevocabilă a dosarului civil nr. ...aflat pe rolul Judecătoriei Cluj Napoca, iar instanța a menținut suspendarea cauzei, până la soluționarea pe cale administrativă a plângerii formulată de reclamantii.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat la data de 28.03.2007, pe rolul Judecătoriei Cluj. Judecata în cauză a fost suspendată în perioada 31.10.2007 - 18.07.2017 respectiv, 9 ani și 9 luni. La data de 31.10.2017 judecata a fost din nou suspendată.

În dosarul nr. ... (fond, acțiune în constatare nulitate act), înregistrat pe rolul Tribunalului București la data de 21 decembrie 2006, durata procedurii judiciare de 11 ani și 2 luni a fost determinată de faptul că judecata a fost suspendată pentru o perioadă de 10 ani. În dosarul nr. ..., înregistrat la aceeași instanță durata procedurii judiciare de 11 ani și 9 luni, de la data înregistrării dosarului în sistemul judiciar și până la soluționarea în primă instanță, a fost

determinată de faptul că judecata a fost suspendată pentru o perioadă de 10 ani și 11 luni.

În dosarul nr. ... înregistrat pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca la data de 05.07.2006, durata judecății este de 11 ani și 8 luni. Este necesar de menționat și faptul că judecată cauzei, în toate ciclurile procesuale, a fost suspendată în perioadele 21.06.2011-28.04.2014, 08.12.2014-07.12.2015, respectiv 3 ani și 10 luni, iar dosarul aceleiași instanțe nr. ...a fost suspendat în perioada 14.07.2004-16.09.2011 (7 ani).

Dosarul nr. ..., cu o vechime de 13 ani și 5 luni în sistemul judiciar, a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Sectorului 6 București la data de 22 iulie 2004, iar în intervalul de timp martie 2005 – septembrie 2017 (12 ani), judecata sa a fost suspendată până la soluționarea dosarului penal nr. ...al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dosarul nr. ... având ca obiect acțiune în constatare, se află pe rolul Judecătoriei Buftea, în prim ciclu procesual, fiind înregistrat pentru prima oară în sistemul judiciar la data de 13.10.2005, deci având o durată totală a procedurii judiciare de 12 ani și 2 luni la data raportării. Temporizarea procedurii judiciare a fost determinată în mod exclusiv de suspendarea judecății până la soluționarea irevocabilă a unui alt dosar, suspendarea fiind dispusă pentru acest motiv în perioada 09.02.2007 – 25.04.2017, deci un interval de aproximativ 10 ani.

Au fost identificate și altesituații în care a intervenit suspendarea pe durate însemnate de timp, exemplificandu-se:

- Dosarul nr. ..., înregistrat la Curtea de Apel București la data de 21 septembrie 2004, în apel: judecata a fost suspendată aproximativ 12 ani, în intervalul 23 noiembrie 2004 – 9 februarie 2016, până la soluționarea irevocabilă a altui dosar;

- Dosarul nr. ...al Judecătoriei Sectorului 2 București (apel, partaj bunuri comune, durata procedurii 12 ani și 7 luni): judecata în primă instanță a fost suspendată o perioadă de 8 ani și 7 luni;

- Dosarul nr. ...al Tribunalului Covasna, stadiul procesual – recurs: judecata a fost suspendată timp de 7 ani din durata totală a procedurii de 10 ani și 3 luni;

- Dosarul nr. ...înregistrat pe rolul Judecătoriei Zărnești, din durata de soluționare a cauzei, de 10 ani și 7 luni, 6 ani și 4 luni judecata a fost suspendată;

- Dosarul nr. ...înregistrat pe rolul Judecătoriei Întorsura Buzăului: din durata a procedurii de 10 ani și 9 luni, judecata a fost suspendată pe o perioadă de 7 ani;

- Dosarul nr. ...al Tribunalului Tulcea – Legea nr.10/2001, durata totală a procedurii 12 ani și 10 luni; cauza a fost suspendată aproximativ 7 ani în perioadele 8.11.2007-7.01.2010, 10.02.2011-22.04.2015;

- Dosarul nr. ...– revendicare imobiliară, fond, durata totală a procedurii 11 ani și 11 luni, înregistrat pe rolul Judecătoriei Constanța la data de 27.01.2006, a fost suspendat aproximativ 8 ani;

- Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Tribunalului Dolj la data de 6 februarie 2004, judecata fiind suspendată, în temeiul art. 244 din Codul de procedură civilă, pentru o perioadă de aproximativ 12 ani;

- Dosarul nr. ...al Judecătoriei Craiova a fost înregistrat la data de 8 martie 2006; judecarea cauzei a fost suspendată în perioada 10 decembrie 2007 - 13 aprilie 2016, timp de aproximativ 12 ani;

- Dosarul nr. ..., stadiul procesual - apel rejudecare, durata totală a procedurii 19 ani și 2 luni, înregistrat pe rolul Tribunalului Hunedoara la 22.12.1998, suspendarea judecării din motive neimputabile părților a durat aproape 11 ani (2002-2009, 2013-2017);

- Dosarul nr. ..., aflat pe rolul Tribunalului Prahova, înregistrat în sistem la 05.06.2007, a fost suspendat în perioada 04.08.2010 - 17.01.2018, în temeiul art. 244 al 1 pct 1 Vechiul Cod Civil;

- Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Oradea la data de 27.09.2005, primul termen fiind fixat pentru data de 15.11.2005. Au fost acordate termene de judecată în perioada 15.11.2005 –5.09.2006 când instanța a suspendat soluționarea cauzei în baza art. 244 pct. 2 Cod procedură civilă, suspendare care a subzistat până la data de 30.05.2016 când cauza a fost repusă pe rol și s-a acordat termen pentru a se depune la dosar extrasele CF actualizate pentru imobilul în litigiu. Se constată așadar că suspendarea cauzei a dăinuit 9 ani și 10 luni;

- Dosarul nr. ...aflat în apel pe rolul Tribunalului Iași, a fost înregistrat inițial în anul 2007, dar cauza a fost suspendată aproximativ 8 ani în perioada 13.01.2009 - 29.01.2018;

- Pe rolul Judecătoriei Râmnicu Vâlcea - Secția civilă este înregistrat dosarul nr. ...cu durata procedurii de soluționare a cauzei de 10 ani și 6 luni, soluționarea cauzei fiind suspendată pentru 7 ani și 10 luni;

- În dosarul nr. ..., ce a fost înregistrat inițial la data de 27.09.2005 pe rolul Judecătoriei Galați și care în prezent se află în recurs pe rolul Curții de Apel Galați, durata de soluționare s-a prelungit deoarece a fost suspendată judecată 6 ani și două luni, iar ulterior repunerii pe rol pentru administrarea probatoriului (efectuare expertiza, studiu expertiză), dar și datorită atitudinii părților care au întârziat depunerea relațiilor solicitate și pentru respectarea dreptului la apărare.

3. Administrarea cu întârziere a probei cu expertiză tehnică

Într-un număr însemnat din dosarele vechi mai vechi de 10 ani s-a admis proba cu expertiză tehnică, a cărei administrare a necesitat intervale mari de timp (uneori chiar mai mulți ani); în cele mai multe situații, au fost

formulate obiecțiuni și dispuse completări ale rapoartelor sau chiar refacerea acestora.

Exemplificând, în dosarul nr. ...al Tribunalului Alba, în care durata procedurii în primă instanță, în primul ciclu procesual, a depășit 7 ani, a fost fost determinată, preponderent, de administrarea probei cu expertiză topografică, tergiversarea fiind concretizată în neefectuarea lucrării de specialitate în termenele stabilite, caracterul incomplet al lucrării inițiale, formularea de obiecțiuni și necesitatea completării raportului de expertiză.

În dosarul nr. ...al aceleiași instanțe, Secția I civilă, durata procedurii în primă instanță a fost influențată și de administrarea probei cu expertiză topografică după ce, inițial, o durată de aproximativ 1 an, cauza a fost amânată pentru obținerea unor relații de la comisiile de fond funciar. Efectuarea expertizei topografice a determinat prelungirea procedurii, iar la un an de la desemnare expertul inițial a învederat că nu poate identifica terenul și astfel nu se poate efectua lucrarea, fiind înlocuit la 2.12.2009. După aproape 2 ani, în care cauza a fost amânată pentru neefectuarea expertizei, la 14.09.2011 expertul a cerut plata onorariului definitiv, iar cauza s-a amânat de alte 5 ori pentru ca reclamantele să achite onorariul, părțile fiind amendate pentru neplata onorariului, iar cauza suspendată la 21.03.2012, la cererea ambelor părți. Judecata a fost suspendată 1 an, cauza fiind repusă pe rol la 10.04.2013 și apoi amânată de 4 ori pentru depunerea expertizei (2.10.2013), apoi pentru ca expertul să depună planurile de amplasament ale terenurilor și copia hărților funciare. Din aprilie 2014, judecata a fost amânată pentru depunerea de la comisia județeană a planurilor de amplasament, a unor relații de la OCPI, precizări ale acțiunii și audierea expertului la termenul din 12.12.2014 fiind dispusă o nouă expertiză. Lucrarea a fost depusă după mai mult de 1 an, expertul fiind amendat o singură dată, la termenul din 26.02.2016, fiind apoi încuviințate obiecțiuni la raport - 25.03.2016. Din iunie 2015 s-a schimbat componența completului, au fost încuviințate obiecțiuni și s-a dispus prezentarea expertului în instanță, pentru lămuriri, cauza fiind amânată pentru lipsa expertului, dar și pentru depunerea unor relații de la OCPI și a unor precizări de către reclamante.

Dosarul nr. ... înregistrat pe rolul Tribunalului Brașov, având ca obiect grănițuire (recurs), durata totală a procedurii - 11 ani și 3 luni - a fost determinată, în principal, de modalitatea de administrare a probei cu expertiza în specialitatea topografie.

Cu privire la rapoartele de expertiză efectuate în cauză s-au formulat și încuviințat în mod repetat obiecțiuni, iar la termenul din 24.11.2011 s-a dispus înlocuirea expertului inițial desemnat, reținându-se că acesta nu a răspuns obiectivelor astfel cum au fost stabilite de instanță.

Judecarea cauzei a fost suspendată la 20.09.2007, în baza art. 155 ind. 1 Cod procedură civilă pentru neîndeplinirea de către reclamânți a obligațiilor

stabilite în sarcina acestora, (repusă pe rol la 20.03.2008), apoi la data de 31.05.2012 (repusă pe rol la 27.06.2013) și la data de 2.04.2015 (judecata fiind reluată la 29.09.2016, urmare a admiterii, prin decizia nr. ...pronunțată de Tribunalul Brașov, a recursului formulat împotriva încheierii de suspendare). Durata totală a suspendării a fost de 3 ani.

Ulterior deciziei de casare a încheierii de suspendare din 02.04.2016 s-a emis adresă către autoritatea locală cu mențiunea de a comunica instanței planuri cadastrale și s-a revenit cu adresă către expertul desemnat cu mențiunea de a se deplasa la imobilul în litigiu și de a efectua măsurătorile potrivit obiectivului încuviințat de instanță.

În dosarul nr. ..., având ca obiect ieșire din indiviziune și întabulare carte funciară, înregistrat pe rolul Judecătoriei Brașov la data de 29.09.2005, durata totală a procedurii 12 ani și 3 luni (aflat în prezent în apel) s-a datorat unor cauze obiective, respectiv necesității administrării probelor cu expertiză construcții și topografice.

Tot astfel, în dosarul nr. ...având ca obiect dezbateră succesorală și acțiune în constatare, înregistrat pe rolul Judecătoriei Brașov la data de 23.10.2007, durata totală a procedurii este de 10 ani și 2 luni, în prezent dosarul aflându-se în stadiul procesual apel. În instrumentarea fondului, amânarea cauzei a fost determinată de necesitatea administrării probei cu expertiza topografică, de modalitatea de efectuare a lucrării de expertiză care a presupus acordarea unor termene de judecată repetate.

Ulterior pronunțării hotărârii de către instanța de fond, în apel, la termenul din 17.11.2011 s-a dispus suspendarea cauzei până la soluționarea definitivă a dosarului nr. ..., înregistrat pe rolul Judecătoriei Brașov.

După repunerea pe rol a cauzei, la termenul din 10.10.2016, având în vedere specificul obiectului cauzei, reducerea întinderii masei succesorale urmare a procesului din dosarul atașat nr. ...prin trecerea unei perioade îndelungate de timp de la pronunțarea sentinței primei instanțe, precum și față de faptul că prin cererea de apel s-a criticat valoarea stabilită a bunurilor din masa succesorală, prin expertiză efectuată în fața primei instanțe, a fost încuviințată pentru apelanții pârâți proba cu expertiză având dublă calificare în specialitatea identificarea și evaluare proprietăți imobiliare și proba cu înscrisuri. Raportul de expertiză a fost depus la dosar pentru termenul din 12.06.2017, iar la termenul din 26.06.2017 cauza s-a amânat pentru a se lua cunoștință de obiecțiunile formulate de fiecare dintre părți, acordându-se un termen lung – 11.09.2017, după vacanța judecătorească. La acest termen au fost respinse obiecțiunile formulate de părți. Următoarele termene au fost acordate pentru a se depune la dosar raportul de expertiză avizat de OCPI.

Dosarul civil nr. ..., având ca obiect acțiune în constatare înregistrat inițial pe rolul Judecătoriei Brașov la data de 17.02.2006, sub nr. ...și soluționat prin sentința nr. ..., care a fost casată cu trimitere prin decizia nr. ...,

a avut o durată de soluționare de 11 ani și 10 luni. Procedura a fost amânată în general din motive obiective, cum sunt necesitatea administrării probelor cu expertizele în construcții și topografice. De asemenea, s-au încuviințat succesiv obiecțiuni, s-au citat experții pentru lămuriri, s-au dispus efectuarea unei cercetări la fața locului și s-a dispus amendarea expertului topograf, astfel că nu se pot reține elemente de temporizare imputabile instanței de judecată.

Dosarul civil nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Zărnești la data de 03.04.2007, având ca obiect acțiune în grănițuire; durata totală a procedurii este de 10 ani și 8 luni, stadiul procesual – fond. Durata în acest dosar decurge din modul de administrare a probei cu expertiza topografică, neefectuarea lucrării de specialitate fiind principalul motiv pentru care cauza s-a amânat (au fost înlocuit experții, fără a se dispune sancționarea acestora). Ulterior depunerii la dosar a raportului de expertiză, raportat la constatările și concluziile acestuia, s-a solicitat introducerea în cauză a altor persoane.

O situație similară și în ceea ce privește dosarul nr. ..., înregistrat pe rolul Judecătoriei Zărnești la data de 17.12.2007, având ca obiect acțiune în anulare și uzucapiune.

Dosar nr. ...înregistrat pe rolul Tribunalului Cluj, având ca obiect fond funciar, a fost înregistrat în sistem pe rolul Judecătoriei Turda la data de 20.03.2006, sub nr. ...și are o vechime în sistemul judiciar de 11 ani și 10 luni. Dosarul a fost trimis în rejudecare prin decizia civilă nr. ...și reînregistrat pe rolul Judecătoriei Turda la data de 09.07.2007, sub nr. ...și este soluționat prin sentința civilă nr.

Raportul de expertiză judiciară a fost depus după 8 ani de la data dispunerii expertizei, deși instanța a dispus înlocuirea experților și amendarea repetată a acestora.

O situație similară a fost constatată și în dosarul nr. ...înregistrat la data de 27.02.2007, pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca în care până în prezent au fost acordate 52 de termene de judecată pentru administrarea probatoriului încuviințat, în special a probei privind efectuarea raportului de expertiză tehnică judiciară (01.06.2009-03.03.2014), înlocuire expert și pentru stabilirea cadrului procesual, ca urmare a modificărilor succesive ale acțiunii principale, cu mențiunea că în cauză a fost efectuată și o expertiză extrajudiciară (perioada 22.05.2007-26.01.2009). Instanța a încuviințat obiecțiunile formulate la raportul de expertiză, răspunsul la obiecțiuni fiind depus la data de 21.05.2015.

La termenul de judecată din data de 05.11.2015, instanța a încuviințat noi obiecțiuni, iar la termenul din 24.11.2015 s-a dispus citarea expertului pentru a da explicații în fața instanței; completarea expertizei și răspunsul la obiecțiuni au fost depuse la termenul din data de 05.02.2016.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Turda la data de 03.05.2007, judecata a fost suspendată în cauză în perioada 26.05.2008 – 04.07.2012. (4 ani și 2 luni). După repunerea pe rol, în prima instanță, s-a dispus inclusiv o nouă expertiză tehnică judiciară care a fost efectuată după 3 ani.

În dosarul nr. ...având ca obiect partaj judiciar cu o vechime în sistemul judiciar de 12 ani și o lună, înregistrat pe rolul Judecătoriei Cluj, judecata a fost suspendată în cauză 6 ani și 9 luni, în perioada 11.07.2006-13.03.2007 și 17.04.2007-29.05.2013. Cauza este în stare de amânare, datorită expertizelor care se află în lucru.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Vișeu de Sus iar în rejudecare cauza a fost înregistrată la data de 03.02.2012 și de la primul termen de judecată, la data de 29.02.2012, s-a încuviințat proba cu expertiză, fiind numit în cauză expert topograf. Temporizarea procedurii judiciare pe parcursul a 40 termene de judecată s-a datorat în primul rând, faptului că, experții desemnați în cauză au fost înlocuiți de 5 ori, motivele fiind multiple: numai figurează pe lista experților judiciare; raportat la extrasele de carte funciară, se impune înlocuirea expertului topograf cu un expert în domeniul silviculturii; expertul în domeniul silviculturii menționează că se impune și numirea unui expert topograf; expertul topograf, după studierea dosarului și a extraselor de carte funciară a solicitat numirea celui de-al doilea expert topograf, invocând că lucrarea de expertiză presupune un grad ridicat de dificultate și este foarte complexă; ultimul expert topograf a solicitat achitarea diferenței de onorariu provizoriu, însă de la acea dată și până la data raportării dosarului, petenții nu au achitat onorariul provizoriu, instanța revenind la fiecare termen de judecată.

Acest motiv de temporizare a procedurilor a fost identificat și în alte cauze, dintre care se exemplifică: dosarul nr. ...al Tribunalului Brașov; dosarul nr. ...al Judecătoriei Brașov - durata totală a procedurii - 11 ani și 10 luni - stadiul procesual - fond (rejudecare); dosarul nr. ...al Judecătoriei Brașov - durata totală a procedurii - 10 ani și 4 luni - stadiul procesual - fond; dosarul civil nr. ...al Judecătoriei Zărnești - durata totală a procedurii - 12 ani și 8 luni - stadiul procesual - fond (rejudecare)

Dosarul nr. ...a fost înregistrat, inițial, pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 București la data de 31 ianuarie 2002. Se constată că durata procedurii judiciare de 16 ani și 1 lună, de la data înregistrării dosarului în sistemul judiciar și până în prezent, când cauza nu este soluționată în primă instanță, a fost determinată, în principal, de faptul că a parcurs mai multe cicluri procesuale. Durata de soluționare a cauzei în rejudecarea fondului, de aproximativ 3 ani, a fost prelungită de necesitatea administrării probei cu expertiză judiciară, fiind stabilite în acest sens 26 termene de judecată,

instanța dispunând și măsuri de sancționare a experților pentru întârzieri în efectuarea lucrărilor.

Și în dosarul nr. ... - anulare act - stadiul procesual recurs – durata totală a procedurii 15 ani și 11 luni, înregistrat în sistem pe rolul Judecătoriei Mangalia la data de 30.05.2002, în rejudecare, la Tribunalul Constanța, au fost acordate 17 termene de judecată pentru lipsa raportului de expertiză, 2 termene pentru a se lua cunoștință de raportul de expertiză topografică și respectiv de raportul întocmit de expertul parte, 1 termen pentru soluționarea cererii de recuzare a expertului, 3 termene pentru lipsa răspunsului la obiecțiuni, 2 termene pentru depunerea raportului de expertiză avizat de OCPI.

O situație similară se regăsește și în dosarul nr. ... – Legea nr. 10/2001 - stadiul procesual recurs - durata totală a procedurii 12 ani și 10 luni, înregistrată în sistemul judiciar pe rolul Tribunalului Tulcea, în rejudecare fiind acordate 13 termene de judecată pentru efectuarea expertizelor tehnice imobiliară și, respectiv, topografică, precum și pentru solicitarea de relații de la OCPI și primărie.

În dosarul nr. ... înregistrat pe rolul Judecătoriei Constanța - grănițuire - stadiul procesual fond - durata totală a procedurii 10 ani și 5 luni, instanța a încuviințat probele (înscrieri, expertiză tehnică imobiliară, expertiză topografică), iar ulterior contraexpertize imobiliare și topografice pentru efectuarea cărora s-au acordat 65 termene de judecată. Începând cu anul 2016 s-au acordat alte 11 termene de judecată pentru lipsa contraexpertizelor imobiliară și topografică, pentru lipsa completărilor solicitate la raport și a răspunsului la obiecțiunile formulate de părți, 1 termen pentru efectuarea cercetării la fața locului și 1 termen pentru ca părțile să ia cunoștință de raportul de contraexpertiză imobiliară.

La Judecătoria Brezoi, dosarul nr. ... se află în cel de-al doilea ciclu procesual, principalele cauze de temporizare a procedurii fiind dificultățile generate de efectuarea expertizei topografice, pentru desemnarea expertului cu această specialitate (fiind dispusă înlocuirea a 3 experți) și pentru întocmirea lucrării.

La Judecătoria Pitești a fost înregistrat dosarul nr. ..., durata procedurii fiind de 11 ani și o lună, principalele cauze de temporizare a procedurii fiind: lipsa de procedură și pentru lipsă de apărare, efectuarea a două expertize de specialitate și refacerea rapoartelor de expertiză după admiterea obiecțiunilor; a fost dispusă înlocuirea a 4 experți după ce s-au aplicat amenzi judiciare pentru neîntocmirea rapoartelor de expertiză.

În dosarul nr. ... al Tribunalului Bihor principalul motiv de amânare îl reprezintă administrarea probei cu expertiză în ambele stadii procesuale, fond și apel.

4. Îndeplinirea procedurii de citare cu părțile, unele având domiciliu în străinătate, respectiv lipsa de procedură și netransferarea inculpaților judecați în stare de arest

Spre exemplificare menționăm:

Dosarul civil nr. ...al Tribunalului Brașov, în care durata procedurii este dată, în ceea ce privește judecata fondului, de necesitatea efectuării lucrării de expertiză și în ceea ce privește judecata apelului de neîndeplinirea procedurii de citare și de necesitatea reluării acestei proceduri cu părțile care au domiciliul în Germania.

Relevant sub acest aspect este și dosarul nr. ...al Tribunalului Maramureș, având ca obiect infracțiunile prevăzute de art. 323 alin. 1 și 2 Cod penal, 329 alin. 1 și 2 Cod penal, 12 alin. 1 și 2 lit. a din Legea 678/2001, 13 alin. 1, 3 și 4 teza penultimă din Legea nr. 678/2001, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal și art. 33 lit. a Cod penal (aflat în prezent în a IV-a rejudecare), care are o vechime în sistemul judiciar de 14 ani și o lună. Principalele motive care au dus la amânarea judecării cauzei sunt obiective și anume: lipsa de procedură cu un inculpat și persoanele vătămate, în condițiile în care nici în actualul ciclu procesual, ca de altfel nici în precedentele, nu se cunoaște și nu s-a identificat reședința lor efectivă din străinătate, decizia de casare a Curții de Apel Cluj conținând în îndrumarul de casare dispoziția de audiere a acestora; necesitatea stabilirii termenelor de judecată la intervale de timp relativ mari, pentru îndeplinirea procedurii de citare cu părțile care au domiciliu în străinătate (un inculpat și o persoană vătămată).

5. Complexitatea cauzelor

În materie penală, complexitatea cauzei este dată de miza procesului, de numărul mare de inculpați, dintre care unii trimiși în judecată în stare de arest, dar și de numărul însemnat al părților civile sau al altor participanți la proces. Așa fiind, necesitatea respectării drepturilor procesuale recunoscute părților, consemnarea declarațiilor acestora, citarea unui număr mare de inculpați sau martori ori rezolvarea tuturor cererilor și excepțiilor invocate de părți sau de avocați, sunt de natură a contribui la prelungirea judecării.

În acest sens, se exemplifică dosarul nr. ...înregistrat pe rolul Tribunalului Bistrița Năsăud la data de 01.10.2007, care are o vechime în sistemul judiciar de 10 ani și 4 luni, fiind în prezent în faza de rejudecare. Obiectul cauzei este complex, fiind trimiși în judecată un număr mare de inculpați în sarcina cărora au fost reținute mai multe infracțiuni, iar proba testimonială a fost materializată în cursul urmăririi penale prin depozitiile a peste 60 de martori (cu domiciliu în altă localitate), probă față de care instanța a dispus readministrarea, consecutiv cu cea a audierii martorilor propuși în apărare.

În vederea soluționării cauzei cu celeritate s-a procedat la transpunerea acesteia pe o ședință de judecată distinctă și la citarea unui număr mare de martori (aproximativ 15 martori) pentru fiecare termen de judecată sau la stabilirea a câte două termene de judecată într-o lună cu menținerea aceluiași număr de martori pentru audiere.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat inițial pe rolul Tribunalului București la data de 15.06.2007 și prin încheierea nr. ...a Î.C.C.J., judecata a fost strămutată la Tribunalul Cluj.

Dosarul privește pe inculpații ... ș.a, trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. ...al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - D.I.I.C.O.T. - Serviciul Teritorial București.

Pe parcursul a 5 ani și 10 luni s-a desfășurat judecata în fond, amânarea judecării fiind determinată de următoarele cauze obiective: respectarea dreptului la apărare, îndeplinirea procedurii de citare cu toate părțile, stabilirea cadrului procesual prin introducerea în cauză a părților responsabile civilmente, soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate și a unor cereri invocate pe parcursul judecării, audierea părților și administrarea probatoriului

La data de 29.02.2016, dosarul a fost înaintat Curții de Apel Cluj, în vederea soluționării apelurilor declarate împotriva sentinței penale nr. ...a Tribunalului Cluj, instanța la care procedura s-a derulat pe parcursul a 7 termene de judecată determinate de necesitatea realizării procedurii de citare cu inculpatul ...și în vederea întocmirii documentației necesare, respectiv cererea de asistență judiciară cu Franța, pentru citarea inculpatului din Penitenciarul Fresnes.

Prin decizia penală nr. ..., Curtea de Apel Cluj a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de fond, Tribunalul Cluj.

În rejudecare, pe parcursul a 14 termene de judecată, temporizarea procedurii s-a datorat respectării dreptului la apărare, îndeplinirii procedurii de citare și pentru lipsa răspunsului autorității judiciare franceze în vederea acordării consimțământului pentru ca inculpatul ... să fie judecat pentru alte fapte comise anterior predării acestuia în baza unui mandat european de arestare, prin raportare la regula specialității prevăzută de art. 115 alin. 2 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară în materie penală și Decizia Cadru JAI nr. 584/13.06.2002 a Consiliului Uniunii Europene.

În materie civilă, complexitatea provine din specificul anumitor cauze în care s-a impus administrarea unui probatoriu amplu, determinat, de exemplu, de efectuarea unei expertize genetice prin intermediul unei comisii rogatorii sau de completarea masei succesoriale pe parcursul soluționării cauzei, ceea ce a condus la acordarea mai multor termene pentru dovedirea cererii și pronunțarea unei încheieri de admitere în principiu. Cu toate acestea, verificările au evidențiat faptul că acest criteriu nu a avut un rol

major sau determinant în prelungirea duratei de soluționare a cauzelor mai vechi.

Dosarul civil nr. ...al Judecătoriei Câmpeni, stadiul procesual fond - rejudecare; cauza are un caracter complex dat de următoarele elemente: multitudinea părților - 60, obiectul concret al acțiunii principale (dezbateră mai multor succesiuni) și al cererii reconvenționale, precizările succesive și renunțările la judecată, gradul de dificultate în probarea calității de moștenitor; toate aceste aspecte care impun o riguroasă cunoaștere a dosarului în scopul lămuririi tuturor chestiunilor de fapt și de drept deduse judecătii, dar reclamă și interes sporit în desfășurarea cu celeritate a procedurii.

6. Formularea cererilor de recuzare, de strămutare a pricinilor și de declinare a competenței

Exemplificând, dosarul nr. ... aflat pe rolul Tribunalului Cluj, cu o vechime în sistemul judiciar de 17 ani și 4 luni, a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca la 6.03.2015, după două strămutări succesive (de la Judecătoria Timișoara și Judecătoria Oradea); în fond, dosarul a fost soluționat după 8 termene de judecată, prin sentința civilă nr.

În cadrul procesului au fost soluționate mai multe cereri de recuzare a judecătorului investit cu soluționarea cauzei, cât și cereri de recuzare a tuturor judecătorilor de la Judecătoria Timișoara, formulate de reclamant și intervenient.

De asemenea, dosarul a fost suspendat o perioadă pentru soluționarea unei sesizări a Curții Constituționale, care a fost respinsă ca inadmisibilă.

Dosarul nr. ...având ca obiect Legea 10/2001, a fost înregistrat inițial pe rolul Tribunalului Cluj, la data de 23.07.2002, iar prin sentința civilă nr. ...pronunțată în dosarul civil nr. ..., tribunalul a declinat competența soluționării acțiunii civile în favoarea Judecătoriei Cluj-Napoca care, în temeiul art. 47 din Legea 10/2001, a dispus suspendarea cauzei până la soluționarea definitivă a cererii de restituire pe cale administrativă formulată de reclamant în baza Legii 10/2001.

Prin Decizia civilă nr. ..., tribunalul a admis recursul declarat de reclamant împotriva încheierilor civile din 4.07.2003 de suspendare și a dispus trimiterea dosarului la Judecătoria Cluj-Napoca în vederea continuării judecătii, dosarul fiind restituit la data de 17.02.2011.

Prin sentința civilă nr. ..., instanța a admis excepția necompetenței materiale a Judecătoriei Cluj-Napoca, și pe cale de consecință, a declinat competența soluționării cauzei în favoarea Tribunalului Cluj, care la rândul său și-a declinat competența în favoarea Judecătoriei Cluj.

Prin Sentința civilă nr. ...din data de 19.04.2012 pronunțată în dosarul nr. ..., Curtea de Apel Cluj a stabilit competența soluționării acțiunii în

favoarea Judecătoriei Cluj-Napoca, care s-a pronunțat prin sentința civilă nr. ...din data de 22.12.2014, atacată cu apel și recurs.

În recurs, Curtea de Apel Cluj, prin decizia civilă nr. ..., a admis în parte recursurile și rejudecând a admis în parte apelurile declarate, a anulat în întregime hotărârea instanței de fond și a dispus trimiterea cauzei pentru rejudecare la aceeași instanță.

În rejudecare, dosarul a fost înregistrat la Judecătoria Cluj Napoca la data de 21.09.2016, sub nr. ...instanță care și-a declinat competența în favoarea Tribunalului Cluj; tribunalul, prin decizia civilă nr. ...din 31.05.2017, a admis excepția necompetenței materiale a Tribunalului Cluj și a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Cluj Napoca. Prin decizia civilă nr. ...Curtea de Apel Cluj a stabilit competența soluționării cauzei în favoarea Judecătoriei Cluj-Napoca.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat la 16.06.2004 pe rolul Judecătoriei Beiuș, iar prin sentința civilă nr. ...cauza a fost soluționată în fond. Prin decizia civilă nr. ..., Tribunalul Bihor a trimis cauza spre rejudecare la aceeași instanță.

În rejudecare, dosarul a fost înregistrat sub nr. ..., iar prin sentința civilă nr. ..., instanța a declinat competența de soluționare în favoarea Tribunalului Bihor. Prin sentința civilă nr..., Tribunalul Bihor a declinat competența soluționării cererii, în favoarea Judecătoriei Beiuș și a constatat ivit conflictul negativ de competență. Prin hotărârea nr. ..., Curtea de Apel Oradea a stabilit competența materială de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Beiuș.

La data de 14.10.2014 dosarul a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Beiuș sub nr., iar la 2.04.2015 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis cererea de strămutare și a dispus strămutarea cauzei la Judecătoria Cluj-Napoca. Dosarul a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca la data de 22.04.2015, fiind în curs de soluționare.

Dosarul nr. ..., cu o vechime în sistemul judiciar de 11 ani și 9 luni, înregistrat pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 București la data de 6.03.2006, sub nr. ..., în prezent în rejudecarea apelului, a înregistrat o durată mare în sistem și datorită modalității de interpretare diferită de către instanțe a normelor de competență teritorială/materială (4 ani), dar și de faptul că, în apel, cauza se află în al doilea ciclu procesual.

Și în dosarul nr. ..., cu o vechime de 19 ani și 9 luni în sistemul judiciar, în prezent pe rolul Curții de Apel București, în recurs, judecata a fost tergiversată de modalitatea de interpretare diferită de către instanțe a normelor de competență teritorială/materială. O situație identică și în dosarul nr. ..., cu o vechime de 11 ani și 3 luni în sistemul judiciar, în prezent în apel pe rolul Curții de Apel București.

În dosarul nr. ..., cu o vechime de 10 ani și 11 luni în sistemul judiciar, aflat în prezent în recurs pe rolul Curții de Apel București, înregistrat inițial la data de 4 ianuarie 2007 pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 București, sub nr. ...,

se constată că durata procedurii judiciare a fost prelungită și prin faptul că s-a dat o interpretare diferită normelor privind competența materială de soluționare astfel încât, după 3 ani de la înregistrarea cauzei în sistemul judiciar, s-a stabilit competența în favoarea Tribunalului București, ca primă instanță. O situație asemănătoare și în dosarul nr. ...cu o vechime de aproximativ 16 ani în sistemul judiciar, aflat în al patrulea ciclu procesual, dosar în care procedura judiciară a fost prelungită pentru că s-a dat o interpretare diferită normelor privind competența materială de soluționare, motiv pentru care, după 6 ani de la înregistrarea cauzei în sistemul judiciar, s-a stabilit competența în favoarea Tribunalului București, ca primă instanță.

Dosarul nr. ... are ca obiect litigii cu profesioniști - acțiune în revendicare - în cel de al doilea ciclu procesual și a fost înregistrat inițial în sistemul judiciar la 31 iulie 2006 la Tribunalul Constanța. În baza încheierii nr. ..., cauza a fost strămutată la Curtea de Apel Târgu Mureș, unde a fost înregistrată la 21.11.2017, cu prim termen de judecată la 23 ianuarie 2018.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat inițial la Judecătoria Suceava la 27.11.2002, sub numărul

În apel, cauza a fost înregistrată sub numărul ...la Secția 1 civilă a Tribunalului Suceava. Prin încheierea din 10.06.2015 secția I civilă a transferat dosarul la secția a II-a civilă, cauza fiind reînregistrată sub nr. Prin încheierea nr...din 7.10.2015, secția a II-a civilă a retrimis cauza secției I, reînregistrat sub nr. ...

Prin încheierea civilă nr. ..., pronunțată în dosarul numărul ...al secției I civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cauza a fost strămutată la Tribunalul Harghita.

În urma strămutării, dosarul cu numărul ...a fost înregistrat la Tribunalul Harghita în data de 17.10.2016.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat inițial la data de 07.07.2006 pe rolul Judecătoriei Brașov. Prin încheierea din 25.06.2014 dosarul a fost scos de pe rolul Judecătoriei Brașov și a fost înaintat Judecătoriei Brăila, ca urmare a admiterii cererii de strămutare.

Durata de soluționare a cauzei s-a prelungit din cauza efectuării cu întârziere a rapoartelor de expertiză în perioada 24.10.2007-28.05.2014, perioadă în care dosarul a fost pe rolul Judecătoriei Brașov.

De la înregistrarea pe rolul Judecătoriei Brăila dosarul a fost suspendat 17.03.2015 – 27.09.2016, respectiv un an și șase luni, până la soluționarea dosarului ce avea ca obiect anularea unui titlu de proprietate.

În perioada ianuarie 2017 – ianuarie 2018 au fost acordate termene pentru efectuarea raportului de expertiză.

7. Lipsa și/sau fluctuația de personal în cadrul instanței

Dosarul nr. ...a fost înregistrat la data de 27.02.2007, pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca, vechimea în sistemul judiciar fiind de 11 ani. La data de 15.09.2014, ca urmare a cererii formulate de către reclamant, dosarul a fost repartizat aleatoriu Completului Fond Funciar. Ulterior, Completul Fond Funciar 3 a fost preluat de doamna judecător ..., iar la data de 15.03.2010 Completul Fond Funciar 3 a fost preluat de domnul judecător La data de 14.06.2010 dosarul a fost repartizat manual completului C15 titularul completului fiind doamna judecător Completul C15 a fost preluat la termenul din 03.10.2013 de doamna judecător ..., ca urmare a transferării doamnei judecător ...pe secția penală. La 12.01.2017 dosarul a fost repartizat ciclic și cronologic completului C2 NCPC, titularul completului fiind doamna judecător ..., ca urmare a suspendării activității doamnei judecător ...

Dosarul nr. ...al Judecătoriei Cluj, format în urma disjungerii dispuse în dosarul nr. ...la data de 22.06.2010, ca o consecință a desființării completelor specializate de fond funciar, a fost repartizat ciclic completului C19. La 19.04.2011 completul C19 a fost preluat de alt judecător, titularul fiind transferat la secția penală. La 01.10.2014 completul C19 a fost preluat de un alt judecător urmare a promovării titularului la instanța de control, iar la 12.11.2014 completul C19 a fost din nou preluat de un alt magistrat. La data de 26.01.2017, ca urmare a promovării la Tribunalul Cluj a ultimului titular de complet, dosarul a fost repartizat ciclic completului C23 NCPC.

În dosarul nr. ...al Tribunalului Alba - Secția I civilă, obiect fond funciar, stadiul procesual - recurs, cu o durată totală a procedurii 10 ani și 9 luni, unul din motivele care au determinat prelungirea procedurilor a fost și nerespectarea continuității completului, în perioada 2015-2017, componența completului de judecată fiind modificată de 4 ori, însă din motive obiective.

B. Cauze subiective care au condus la temporizarea procedurilor

1. Parcurgerea mai multor cicluri procesuale, ca urmare a pronunțării de către instanțe a unor hotărâri casate ulterior de către instanțele superioare cu consecința trimiterii cauzelor spre rejudecare

Sub acest aspect, incidența situațiilor în care, în aceeași cauză, s-a dispus de mai multe ori casarea cu trimitere spre rejudecare relevă, în esență, un studiu insuficient al dosarului, iar aspectele de nelegalitate care au determinat succesiv casarea hotărârilor constituie motive subiective, imputabile sistemului judiciar în ansamblul său, care conduc în mod direct la temporizarea procedurilor judiciare.

Dosarul nr. ...înregistrat pe rolul Curții de Apel Alba Iulia, a parcurs mai multe cicluri procesuale, ca urmare casării de 3 ori a deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare, pentru chestiuni ce vizau judecata

propriu-zisă (2 casări), ultima casare fiind dispusă pentru nelegala citare a părților - decizia civilă nr. ...a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Dosarul civil nr. ..., având ca obiect fond funciar, a fost înregistrat inițial pe rolul Judecătoriei Târgu Secuiesc la data de 1.09.2006 sub nr.

Durata totală de soluționare a cauzei, de 11 ani și 3 luni, este dată de mai mulți factori, respectiv: parcurgerea a trei cicluri procesuale, reluarea judecării fondului după 2 casări cu trimitere, perioada cât judecata a fost suspendată (3 ani și 4 luni) și necesitatea administrării probei cu expertiza topografică. De asemenea, primirea cererii de chemare în judecată, urmată de casarea cu trimitere spre rejudecare a avut drept consecință neefectuarea unor acte în instrumentarea fondului, aproximativ 7 luni, în perioada 18.02.2015 – 30.09.2015.

În rejudecare, cererea de abținere a fost formulată la primul termen, ceea ce a implicat alocarea unui nou termen, după soluționarea incidentului procesual. Începând cu termenul din 29.10.2015, până la 12.05.2016, aproximativ 6 luni, s-au acordat termene pentru a se stabili și a se lua cunoștință de obiectivele expertizei topografice. S-a apreciat de către inspectorul judiciar că această modalitate de instrumentare nu corespunde cerințelor de celeritate impuse de derularea procedurii într-o cauză cu o vechime mai mare de 10 ani, sens în care Inspekția Judiciară a procedat la sesizarea din oficiu față de doamna judecător ... de la Judecătoria Târgu Secuiesc, sub aspectul abaterii reglementată de art. 99 lit. h) teza I din Legea nr. 303/2004, republicată și modificată (dosarul nr. 1539/IJ/697/DIJ/2017).

În dosarul nr. ... înregistrat în prezent pe rolul Curții de Apel București, cu o vechime în sistemul judiciar de 14 ani și 10 luni, durata procedurii judiciare a fost temporizată prin cele 3 casări cu trimitere spre rejudecare; dosarul nr. ..., cu o vechime de 19 ani și 9 luni în sistemul judiciar, în prezent pe rolul aceleiași instanțe, în recurs, se află în al patrulea ciclu procesual.

Dosarul nr. ... cu o vechime în sistemul judiciar de 13 ani și 10 luni, înregistrat în primă instanță la 21 iunie 2004 pe rolul Tribunalului București - Secția a V-a Civilă, în prezent în rejudecarea apelului la Curtea de Apel București, temporizarea procedurii s-a datorat casărilor repetate cu trimitere spre rejudecare, respectiv unei casări cu trimitere spre rejudecarea fondului și a 3 casări cu trimitere spre rejudecarea apelului.

Dosarele nr. ... și nr. ... ale Judecătoriei Craiova, cu obiectul fond funciar, respectiv partaj, se află în prezent în al patrulea ciclu procesual.

Tot astfel, dosarul nr. ..., înregistrat pentru prima dată în sistemul judiciar pe rolul Judecătoriei Rădăuți sub nr. ... din 16.01.1998, în prezent se află pe rolul Tribunalului Suceava în vederea soluționării apelului.

Cauza, având obiect partaj judiciar a parcurs cinci cicluri procesuale determinate de soluțiile pronunțate în căile de atac prin care s-a dispus rejudecarea cauzei, în prezent fiind în apel în cel de-al VI-lea ciclu procesual.

Având în vedere durata totală a procedurilor, modul în care au fost acordate termenele în ultimul ciclu procesual și modul în care au fost gestionate situațiile în care s-au ivit incidente procedurale, în temeiul art. 45 alin. 2 și 3 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată și art. 63 alin. 6 și 7 din Hotărârea nr. 1027/2012 a Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobarea Regulamentului privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, anterior, s-a propus sesizarea din oficiu a Inspekției Judiciare.

În dosarul nr. ... aflat pe rolul Curții de Apel Iași în al patrulea ciclu procesual, deciziile din recurs au fost casate cu trimitere spre rejudecare succesiv de Înalta Curte de Casație și Justiție, iar dosarul nr. ... privind traficul de persoane (art.210 NCP) a fost înregistrat inițial în sistemul judiciar la 17 august 2007 la Tribunalul Mureș, iar pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș, în etapa judecării în apel la 8.11.2017, este în rejudecare în cel de al treilea ciclu procesual.

Dosarul nr. ..., aflat pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș, în rejudecare, a fost înregistrat inițial în sistemul judiciar la 15.08.2002 la Judecătoria Târgu Mureș, sub nr. ...și are ca obiect constatare nulitate act juridic. Prin sentința civilă nr. ...din 9 octombrie 2002 s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Reghin.

Pe rolul Judecătoriei Reghin, după declinare, dosarul a fost înregistrat sub nr. Împotriva sentinței civile nr. ...a Judecătoriei Reghin s-a formulat apel, înregistrat sub nr. ...la Tribunalul Mureș. Prin decizia civilă nr. ... a fost desființată integral sentința atacată și s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare Judecătoriei Reghin.

În rejudecare, dosarul a fost înregistrat la data de 17 octombrie 2006 sub nr. ...la Judecătoriei Reghin și a fost soluționat prin sentința civilă nr. Dosarul a parcurs alte două cicluri procesuale, iar în calea de atac Curtea de Apel Târgu Mureș a pronunțat decizia civilă nr. ..., acesta fiind atacată cu recurs la data de 29.12.2017.

2. Lipsa rolului activ al instanțelor care nu dispun în termen scurt măsurile adecvate pentru soluționarea în termen rezonabil a cauzelor, acordarea unor termene de judecată cu o durată mare sau neadaptată motivelor de amânare ori formularea repetată a cererilor de abținere.

În situația dosarelor care fac obiectul prezentului raport, aflându-se așadar într-o procedură deja temporizată, se impune ca instanțele să acorde atenție sporită studierii acestora, astfel încât toate măsurile necesare să fie dispuse de îndată.

În cauza civilă nr. ...a Tribunalului Brașov, în perioada 2014-2016, la prelungirea în timp a duratei procedurii a contribuit depășirea termenului de redactare a deciziei dată în recurs și formularea, respectiv soluționarea cererii

de abținere la un interval de o lună și o săptămână de la înregistrarea cauzei în rejudecare. Prin dispunerea măsurii suspendării, care a fost casată de instanța de control judiciar, stabilirea unui prim termen în recurs de 2 luni, amânarea pronunțării, depășirea termenului de redactare a deciziei nr. ...și restituirea cu întârziere a dosarului la instanța de fond, se poate considera că nu s-au dispus măsuri efective de instrumentare a fondului pe o perioadă de aproximativ 10 luni.

În dosarele nr. ...și nr. ...ale Judecătoriei Brașov, s-a constatat că modalitatea de gestionare a cauzei de către judecător a fost determinantă în prelungirea în timp a procedurilor, în sensul că nu s-au dispus măsuri de sancționare a experților în cazul neîntocmirii rapoartelor tehnice sau că nu s-a dispus efectuarea unei expertize contabile decât cu mare întârziere - la 9 ani distanță, deși aspectele erau cunoscute de la data primei sesizări; de asemenea, din analiza încheierilor de ședință pronunțate în perioada 2012-2014 (care au făcut obiectul unei lucrări anterioare) s-a concluzionat că termenele acordate sunt lungi, în raport cu motivele de amânare și neadaptate acestora și vechimii cauzei, că nu se iau măsuri care să asigure aducerea la îndeplinire a dispozițiilor instanței, că nu se procedează la sancționarea conduitei participanților la procedură care conduce la temporizare; în cursul anilor 2015 și 2016 termenele s-au acordat pentru a se întocmi raportul de expertiză și pentru a se răspunde la diferite obiecțiuni, iar unele dintre acestea nu au fost adaptate motivului de amânare; una dintre cauze a fost repusă pe rol pentru complinirea timbrajului, iar termenul de redactare a fost depășit; nu este lipsit de importanță că aspectele învederate de expert pentru termenul din 26.01.2016 puteau și trebuia cunoscute anterior de instanță, impunând măsuri de remediere.

Și în dosarul nr. ...al Judecătoriei Brașov, având ca obiect acțiune în constatare, durata totală a procedurii, la fond, este 10 ani și 6 luni. Modul de administrare a probei cu expertiza topografică – stabilirea obiectivelor, încuviințarea în mod repetat a obiecțiunilor și stabilirea unor obiective suplimentare, luarea măsurii înlocuirii expertului la un moment îndepărtat de cel al numirii și al formulării de către părți a cererilor de înlocuire – au condus în final la situația actuală, ca, după aproximativ 10 ani de la înregistrarea cauzei să nu se fi realizat un raport de expertiză care să corespundă exigențelor de calitate impuse de standardele profesionale și care să aibă calitatea de a putea fi avizat și utilizat în soluționarea dosarului. S-a constatat că măsurile dispuse în instrumentarea dosarului nu corespund cerințelor soluționării cu celeritate a cauzelor și nu au fost adaptate vechimii dosarului.

Cu privire la durata procedurii în dosarul civil nr. ...al Judecătoriei Brașov - 13 ani și 9 luni - stadiul procesual - fond (rejudecare), aceasta este dată de parcurgerea a două cicluri procesuale, interval în care s-a dispus și strămutarea judecării cauzei de la Curtea de Apel Craiova la Curtea de Apel

Braşov; în rejudecarea fondului (durata procedurii în rejudecare fiind de 5 ani şi 2 luni), amânarea cauzei a fost determinată, în general, de necesitatea administrării probei cu expertiza topografică. Deşi s-a procedat la sancţionarea experţilor, măsurile dispuse nu au fost suficient de ferme şi prompte pentru a asigura efectuarea lucrării într-un termen rezonabil. Nu s-au luat măsurile necesare pentru a se asigura plata avansului şi a se realiza lucrarea după admiterea cererii de recuzare a primului expert numit în cauză; al doilea expert desemnat nu a efectuat lucrarea, fiind înlocuit după aproximativ 2 ani, interval în care a fost sancţionat de două ori.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Zărneşti la data de 09.09.2003, având ca obiect revendicare. Durata totală a procedurii este de 14 ani şi 3 luni - stadiul procesual - fond. Deşi cauza a implicat administrarea unui probatoriu complex, se constată că expertizele tehnice nu au fost însă dispuse la momentul încuviinţării probatoriului, ci pe măsura administrării acestuia, ceea ce a condus la mărirea duratei de soluţionare. Nu s-au luat măsuri de sancţionare a experţilor. După repunerea pe rol dispusă la 24.02.2016, dosarul s-a amânat pentru neîndeplinirea procedurii de citare cu părţile - s-a impus introducerea în cauză a moştenitorilor părţilor decedate şi realizarea procedurii cu părţile ce au domiciliu în străinătate.

În dosarul nr. ... (apel, anulare act, durata procedurii 11 ani şi 2 luni), în prezent aflat pe rolul Tribunalului Bucureşti, în al doilea ciclu procesual, se constată că intervalul de timp la care s-au stabilit termenele de judecată nu a fost întotdeauna adaptat motivelor de amânare, acestea fiind stabilite, de regulă, la 2 luni.

Tot o cauză care poate fi apreciată ca subiectivă a fost identificată în dosarul nr. ... al Judecătoriei Sighetu Marmăţiei (obiect „succesiune”, cu o vechime în sistem de 12 ani şi 4 luni) a fost aceea de menţinere a completului de judecată, în condiţiile delegării titularului completului la o altă instanţă, situaţie ce a determinat instrumentarea cauzei de către judecătorii din planificarea de permanenţă timp de 1 an, în perioada 15.05.2015-15.05.2016. Şi în dosarele nr. ...şi ...înregistrate pe rolul aceleiaşi instanţe la data de 05.03.2007 se evidenţiază stabilirea cu regularitate a unor termene de judecată la intervale de 2-4 luni şi lipsa unor măsuri ferme pentru accelerarea procedurii judiciare.

În dosarul nr. ..., aflat pe rolul Tribunalului Satu Mare, procedurile judiciare au fost prelungite în principal prin modul de instrumentare a cauzei de către Judecătoria Cluj-Napoca, acestea desfăşurându-se pe o perioadă de 8 ani şi o lună, dar şi datorită împrejurării constatării nulităţii încheierii nr. ...pronunţată de Judecătoria Satu-Mare, fapt ce a impus reluarea judecăţii în fond de către această instanţă, după 10 ani de la pronunţarea acesteia.

Totodată, în prezentul ciclu procesual se constată că după dezbateri şi amânarea pronunţării timp de 30 de zile cauza a fost repusă pe rol pentru

completarea probatoriului, rezultând aşadar studierea şi pregătirea inefficientă a dosarului înainte de desfăşurarea dezbaterilor de către completul de judecată.

3. Alte cauze imputabile instanţelor – înaintarea cu întârziere a dosarelor la instanţele stabilite în urma declinării competenţei, urmare a neglijenţei personalului auxiliar.

În dosarele nr. ... (înregistrat iniţial cu nr. ..., pe rolul Judecătoriei Iaşi la data de 28.03.2007) şi nr. ... (înregistrat iniţial cu nr. ..., pe rolul Judecătoriei Iaşi la data de 22.10.2007) a fost declinată competenţa în favoarea Tribunalului Iaşi prin hotărârile din 16.06.2008 şi respectiv 14.03.2008, dar au fost înaintate spre soluţionare cu întârziere, la data de 08.12.2017.

Dosarul nr. ...a fost declinat prin sentinţa civilă nr. ... de la Judecătoria Iaşi la Judecătoria Paşcani, iar cauza a fost înaintată Judecătoriei Paşcani la data de 04.12.2017; în aceeaşi situaţie se află şi dosarele nr. ... - declinat prin sentinţa civilă nr. ...de la Judecătoria Iaşi la Judecătoria Paşcani, cauza fiind înaintată Judecătoriei Paşcani la data de 11.12.2017; nr. ...- declinat prin sentinţa civilă nr. ...de la Judecătoria Iaşi la Judecătoria Paşcani, însă cauza a fost înaintată Judecătoriei Paşcani la 5.12.2017.

În cele 3 cauze nu există indicii de tergiversare a judecăţii ţinând cont că dosarele au fost declinate de Judecătoria Iaşi în anul 1997, însă cauzele au fost înaintate Judecătoriei Paşcani abia la sfârşitul anului 2017, urmare neglijenţei personalului auxiliar.

Pe baza verificărilor efectuate, s-a constatat că la data de 20 octombrie 2017, în urma în urma activităţii de selecţionare şi triere a dosarelor arhivate constituite în anii 1994-1997, au fost identificate dosarele declinate menţionate mai sus, care nu au fost înaintate spre competenţă soluţionare.

În consecinţă, preşedintele secţiei civile a Judecătoriei Iaşi a întocmit Nota de control nr. ..., prin care s-a pus în vedere grefierului delegat la arhiva depozit să prezinte de urgenţă dosarele identificate în aceeaşi situaţie şi în temeiul rezoluţiei administrative să se procedeze la înaintarea de urgenţă a cauzelor la instanţele competente.

Totodată, din dispoziţia conducerii instanţei au fost efectuate verificări cu privire la dosarele din perioada menţionată, fiind abandonate lucrările de triere, în vederea identificării dosarelor cu circuit greşit care au rămas în nelucrare în Arhiva depozit. Lucrările au fost efectuate de doamna grefier arhivar ... care în prezent este ieşită la pensie.

Se constată aşadar că nu se impun măsuri suplimentare şi nici sesizarea din oficiu cu privire la activitatea judecătorilor, nefiind identificate culpe ale acestora în gestionarea situaţiei descrise mai sus.

4. Cauze subiective imputabile participanţilor la proces

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Galați la data de 10.06.2005. După repunerea pe rol au fost acordate 10 termene pentru a se depune relații referitoare la certificatul de atestare a proprietății ... a anexelor ce au stat la baza emiterii acestuia în temeiul HG nr.834/1991 și pentru efectuarea și studiul raportului de expertiză în specialitatea topografie cadastru și geodezie. Dosarul a fost soluționat la 12.10.2017 și a fost redactat la 11.01.2018, până la data raportării nu se formulase o cale de atac împotriva hotărârii.

C. Din analiza motivelor obiective și subiective, a reieșit că sunt situații în care mai multe astfel de cauze intervin concomitent sau succesiv pe tot cursul procesului, astfel că durata procesului are la bază ambele categorii de motive, situație specifică dosarelor foarte vechi.

Exemplificând, în dosarul nr. ...al Judecătoriei Cluj-Napoca, având ca obiect „fond funciar”, înregistrat la data de 29.09.2009, motivele care au condus la temporizarea judecății, pe parcursul a 45 termene de judecată, au fost determinate de îndeplinirea procedurii de citare cu părțile, comunicarea cererilor de intervenție în interes propriu, extinderile de acțiune formulate de pârât, administrarea probatoriului, efectuarea mai multor expertize judiciare specialitatea topografie, achitarea onorariului către expert, depunerea răspunsului la obiecțiuni, atașarea unor dosare ale instanței, soluționarea excepțiilor invocate și comunicarea unor înscrisuri de către alte autorități publice.

Tot astfel, în dosarul nr. ...al Judecătoriei Cluj-Napoca - obiect partaj judiciar, înregistrat inițial sub nr. ... la data de 29.03.2006, cu o vechime în sistemul judiciar de 11 ani și 5 luni, prelungirea în timp a judecății a fost determinată de administrarea probatoriului încuviințat, în special a probei privind efectuarea raportului de expertiză în specialitatea topografie, efectuarea unui supliment la raportul de expertiză, refacerea expertizei la care să fie citați și persoanele ulterior introduse în cauză, respectarea dreptului la apărare, extinderea cadrului procesual și îndeplinirea procedurii de citare cu toate părțile, administrarea probei cu înscrisuri, soluționarea cererii de reexaminare, cercetarea la fața locului, efectuarea unei noi expertize judiciare, decesul unei pârâte, formularea unui răspuns la obiecțiunile părților la noul raport de expertiză, precizarea și extinderea cererii de intervenție în interes propriu; suplimentar, au contribuit efectuarea unei expertize extrajudiciare urmată de răspunsul la obiecțiunile formulate de părți, extinderi succesive ale cererii de chemare în judecată; ultimul termen de judecată a fost acordat în luna martie pentru completarea raportului de expertiză și au fost încuviințate obiecțiuni la această completare.

În dosarul nr. ... al Curții de Apel Alba Iulia, Secția I civilă, stadiul procesual - recurs, cu o durata totală a procedurii 13 ani și 10 luni, din durata

totală a procedurii înregistrate până în prezent, mai mult de jumătate (aproximativ 7 ani) o reprezintă perioada în care dosarul s-a aflat în nelucrare, urmare a suspendării judecării dispuse fie în baza art. 244 sau art. 243 Cod procedură civilă, fie din motive imputabile părților (art. 242 și art. 155/1 Cod procedură civilă). În ce privește instrumentarea propriu-zisă a cauzei, amânarea judecării a fost determinată atât de administrarea probatoriului, cât și de conduita reprezentantei reclamantului, care, la mai multe termene de judecată nu s-a conformat obligațiilor stabilite de instanță în sensul de a preciza acțiunea și a-și exprima poziția față de excepțiile și cererile formulate în proces.

Deși durata cauzei în sistem a devenit excesivă, actele dosarului nu au relevat preocuparea instanței de fond pentru celeritatea procedurii, prin aplicarea riguroasă a dispozițiilor procesuale care sancționează conduita părților sau a altor participanți la proces concretizată prin neconformare față de dispozițiile instanței sau care a determinat amânarea repetată a judecării, și nici prin fixarea unor termene mai scurte, având în vedere stadiul primar al procedurii, judecata în fond. Totodată, hotărârea pronunțată pe fondul cauzei la data de 4.02.2016 a fost redactată la data de 28.09.2016, cu o întârziere de peste 6 luni de zile, dosarul aflându-se în termenul de formulare a căii de atac.

Dosarul nr. ...a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Sighetu Marmației la data de 25.10.2004 cu o vechime în sistem de 13 ani și 3 luni. Tergiversarea judecării s-a datorat atât unor cauze obiective, depunerea în mod succesiv a unor precizări și completări de acțiune, respectiv întâmpinări și cereri reconvenționale, precum și cereri de intervenție, situație care a impus comunicarea lor, îndeplinirea procedurii de citare cu părțile, ca urmare a indicării greșite a adresei sau a decesului părților, situație în care, partea a avut nevoie de un interval de timp pentru a face demersuri de obținere a datelor cu privire la moștenitori și chiar a certificatului de deces, administrarea probei testimoniale fie ca urmare a neprezentării martorilor, fie ca urmare a indicării greșite a adresei, fie din alte motive, fapt ce a condus la amânarea judecării și aplicarea dispozițiilor privind emiterea mandatului de aducere sau a sancțiunii decăderii din probă; calitatea rapoartelor de expertiză tehnică judiciară și intervalul mare de timp în care au fost efectuate, în special de către experții topografi; recuzarea expertului și înlocuirea cu un alt expert, cât și unor cauze subiective, menținerea completului de judecată, în condițiile delegării titularului completului la o altă instanță, situație ce a determinat instrumentarea cauzei de către judecătorii din planificarea de permanență în perioada 15.05.2015-15.05.2016; termene de judecată stabilite la intervale mari de timp; amânări repetate de pronunțare asupra cererilor și excepțiilor invocate pe parcursul instrumentării cauzei.

O situație similară în dosarul nr. ... înregistrat la aceeași instanță sub, cauzele care au condus la amânarea judecării fiind determinate de

comportamentul procesual al părților, pentru neîndeplinirea obligațiilor stabilite în sarcina acestora judecata fiind suspendată (26.05.2016-14.11.2016), cât și lipsa unor măsuri ferme de sancționare a expertului, pentru neefectuarea expertizei și stabilirea unor termene de judecată la intervale mari de timp.

În dosarul nr. ... (numărul vechi ...) înregistrat la Judecătoria Năsăud la data de 07.06.2005, având o vechime în sistemul judiciar de 12 ani și 8 luni, cumulează un număr însemnat de motive obiective și subiective care au condus la prelungirea în timp a procedurilor.

Astfel, principalele cauze care au condus la amânarea judecării cauzei au fost reprezentate de formularea de către reclamant a mai multor cereri succesive de chemare în judecată a altor persoane, pe măsura depistării lor, și anume, la data de 29.09.2005 s-a cerut citarea unui pârât, la 29.03.2007 s-a cerut citarea a încă 4 pârâți, unii pârâți, pe măsura chemării lor în judecată, au formulat întâmpinări ori alte apărări scrise sau verbale, cereri reconvenționale și precizări ale acestora,

De asemenea cauza a fost amânată pentru respectarea dreptului la apărare, pentru studiu întâmpinare, pentru depunerea și studierea rapoartelor de expertiză, pentru lipsă de procedură (24.01.2008, 26.06.2008, 17.09.2009), pentru comunicarea cererilor și întâmpinărilor formulate pe parcursul procesului, pentru citarea persoanelor nou chemate în judecată ori pentru administrarea de alte probe (audieri de martori, emitere de adrese) sau pentru alte discuții pe care le-a comportat cauza față și de cererea reconvențională, precizările cererii reconvenționale, precizările acțiunii introductive.

Judecata în cauză a fost suspendată la cererea părților, la data de 15.12.2005 până la data de 23.09.2006, când s-a repus pe rol la cererea reclamantului; la cererea părților și până la depunerea expertizei, la data de 30.06.2009 până la data de 30.06.2009, când s-a repus pe rol la cererea unui pârât-reclamant reconvențional, fiind fixat termen pentru data de 17.09.2009.

Urmare a eliberărilor succesive din funcție, prin pensionare, a 2 judecători investiți cu soluționarea cauzei, judecata a fost amânată la termenele din 17.09.2009 și 14.10.2009 fiind necesară o nouă repartizare a cauzei, în sistem ciclic.

Dintre cauzele obiective amintim efectuarea necorespunzătoare a expertizelor dispuse ceea ce a condus la formularea de obiecțiuni și refacerea acestora. Deși instanța a aplicat amenzi judiciare, a solicitat sprijinul Biroului Local de Expertize din cadrul Tribunalului Bistrița-Năsăud, lucrarea nu este depusă la dosar nici până la data raportării datelor.

După dezbaterile din data de 02.06.2015, Biroul local de expertize de pe lângă Tribunalul Bistrița Năsăud a comunicat că s-a luat legătura cu cei 3 experți dintre care doi i-au comunicat că sunt necesare noi deplasări în teren

și că „ au mai apărut intervenienți”, urmând că se depusă precizări la dosar în acest sens iar al treilea expert a comunicat faptul că, fiind bolnav, nu poate participa la măsurători decât după vacanța judecătorească.

Cauza a mai necesitat efectuarea și depunerea la dosar de noi completări la expertiză, precum și depunerea la dosar, în final, a proceselor-verbale de recepție a noii expertize și completărilor acesteia de către O.C.P.I.B.N. – B.C.P.I. Năsăud, pentru toate variantele de partaj.

Capitolul IV - Înalta Curte de Casație și Justiție

Având în vedere competența materială a instanței supreme, analiza dosarelor mai vechi de 10 ani a fost efectuată distinct, dat fiind că în competența materială și teritorială a Înaltei Curți de Casație și Justiție se află cauze având ca obiect căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțe din întreaga țară, activitatea ca instanță de fond fiind redusă.

La finele anului 2017, situația cauzelor mai vechi de 10 ani era următoarea:

- la Secția I Civilă se aflau pe rol 25 dosare mai vechi de 10 ani, toate în calea de atac a recursului; având în vedere că foarte puține dintre dosarele de la analiza anterioară se mai aflau pe rol, se poate concluziona că numărul de dosare este rezultatul fluctuației normale a vechimii dosarelor și a împlinirii între timp a duratei de 10 ani;
- la nivelul Secției a II-a civilă se aflau 19 dosare mai vechi de 10 ani în sistem;
- la Completul de 5 Judecători, la Secția penală și la Secția de Contencios Administrativ și Fiscal nu se aflau pe rol cauze mai vechi de 10 ani de la înregistrarea în sistem.

Se constată că la 31 decembrie 2017, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție exista un număr total de 44 de cauze mai vechi de 10 ani, față de 32 de cauze mai vechi de 10 ani, raportate anterior.

Din analiza situațiilor evidențiate, se observă că la instanța supremă există un ritm susținut de soluționare a cauzelor, fiind acordate termene scurte, iar multe cauze au fost soluționate cu celeritate, chiar și la primul termen de judecată, ceea ce înseamnă că sunt luate măsuri pentru impulsionearea procedurilor judiciare.

Și în privința dosarelor care sunt pe rol există aceleași constatări, unele fiind la primul termen de judecată; cauzele suspendate au fost repuse pe rol pentru perimare, termenele fiind acordate pentru îndeplinirea formalităților legale și pentru garantarea drepturilor procesuale ale părților.

Tot ca bune practici, este de reținut că sunt analizate periodic cauzele în care s-a dispus menținerea suspendării judecării cauzelor.

Mai trebuie precizat că, la unele dintre cauze, procedurile nu au durat o perioadă foarte mare, raportarea fiind făcută pentru că au fost formulate în dosarele respective după perioade îndelungate și după rămânerea irevocabilă a cauzelor diverse căi extraordinare de atac, revizuirii în special sau recursuri la perimări, recursuri la contestații în anulare.

Având în vedere totuși că marea majoritate a acestor cauze a fost înregistrată în 2017, iar procedurile au parcurs o perioadă redusă la instanța supremă, *se constată că la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost luate măsuri pentru soluționarea cu celeritate a cauzelor mai vechi de 10 ani aflate pe rol, ele fiind gestionate în mod corespunzător și se remarcă din nou același efort deosebit pentru menținerea unui ritm accelerat de reducere a termenului de soluționare a cauzelor mai vechi.*

Deși nu reprezintă un obiect al monitorizării propriu-zise, au fost făcute referiri și la motivarea hotărârilor tocmai pentru a întări aprecierile că ritmul eficient de soluționare a cauzelor este însoțit de o activitate similară și în ceea ce privește criteriul calității hotărârilor judecătorești.

Capitolul V - Măsuri de reducere a duratei procedurilor și bune practici adoptate de instanțe

Pe parcursul activității de control au fost identificate planuri sau măsuri manageriale dispuse de conducerile instanțelor cu scopul de a impulsiona soluționarea cu celeritate a dosarelor vechi, dar și bune practici ale instanțelor, respectiv acele metode care își dovedesc eficiența în reducerea duratei de soluționare a dosarelor mai vechi de 10 ani de la data înregistrării în sistemul judiciar.

Au fost identificate ca bune practici o serie de măsuri organizatorice menite a eficientiza activitatea instanțelor, astfel:

1. emiterea unor decizii și note interne prin care s-a urmărit implementarea unor proceduri unitare de lucru, în scopul organizării și asigurării bunei funcționări a instanțelor;

2. semnarea unor protocoale de colaborare în baza cărora prin sistemul TDS au fost expediate acte de procedură și documente în format electronic către instituțiile semnatare ale protocoalelor, fapt ce a condus la fluidizarea activității de comunicare a actelor procedurale, reducând totodată costurile pe care aceasta le implică (au fost identificate astfel de protocoale la Tribunalul Botoșani și vizau unitățile penitenciare, unitățile de parchet, Oficiul Registrului Comerțului, Direcția Generală a Finanțelor Publice, Casa Județeană de Pensii, Casa Județeană de Asigurări de Sănătate, Direcția Generală Pentru Protecția Copilului, Poliția Locală, Oficiul Județean de Cadastru și Inspectoratul Județean de Poliție);

3. întocmirea unui plan de control cu stabilirea termenelor, a tipurilor de verificări și a persoanelor responsabile;

4. verificări directe efectuate periodic de președintele instanței, vicepreședinte, președinții de secție și de prim-grefier privind volumul de activitate, rapoartele lJrep, activitatea de repartizare și indicatorii de performanță, concretizate în întocmirea unor note de control, ale căror constatări sunt valorificate prin elaborarea unor proceduri de lucru comune în cazul în care sunt constatate vulnerabilități sau prin discutarea acestora în cadrul unor ședințe comune de pregătire profesională;

5. constituirea unor grupuri de lucru pentru optimizarea managementului dosarelor, monitorizarea duratei de soluționare a dosarelor și pentru adaptarea și optimizarea aplicației ECRIS;

6. demararea procedurilor de verificare și regularizare anterior datei stabilite ca dată recomandată, fapt ce a condus la reducerea considerabilă a duratei de soluționare a cauzelor;

7. îndeplinirea măsurilor de verificare, regularizare și stabilirea primului termen (conform art. 200 și urm. din Noul cod de procedură civilă) și în perioada vacanței judecătorești, măsură menită a asigura respectarea principiului celerității; în situația în care primul termen de judecată acordat în aplicația ECRIS este mai mare de 30 de zile, analiza oportunității și posibilității preschimbării termenului de judecată în conformitate cu art. 153 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

8. stabilirea termenelor de judecată pentru cauzele complexe și cele care au o vechime mai mare de 5 ani în sistem și în alte zile decât cele în care judecătorul are stabilită ședința de judecată în mod uzual;

9. stabilirea de fiecare judecător care face parte din completul de judecată pe rolul căruia au fost identificate dosare cu o vechime mai mare de 10 ani a unei agende de lucru referitoare la controlul și gestionarea propriului volum de dosare;

10. constituirea unor fișe pentru fiecare dosar cu o vechime mai mare de 10 ani în care se evidențiază măsurile dispuse și termenele acordate de la data înregistrării la instanță, care se comunică membrilor completului de judecată și care se completează de grefierul de ședință imediat după fiecare termen de judecată;

11. constituirea unor baze de date pentru evidențierea permanentă a dosarelor vechi, respectiv, dosare cu vechime cuprinsă între 2 ani și 5 ani, dosare cu vechime cuprinsă între 5 și 10 ani și dosare cu vechime mai mare de 10 ani, care se actualizează permanent și se comunică trimestrial curții de apel;

12. întocmirea de către președinții de secții și respectiv președinții instanțelor a unor rapoarte în care se specifică: stadiul în care se află dosarele mai vechi de 10 ani și măsurile identificate de judecătorul titular al completului în vederea soluționării rapide a acestor dosare pe baza agendei de lucru întocmite de judecător;

13. întocmirea de către conducerea tribunalelor a unor situații cu lucrările de expertiză neefectuate până la data verificărilor, solicitarea unor puncte de vedere de la experții desemnați cu privire la motivele care au stat la baza neefectuării lucrărilor în fiecare caz concret în parte și a unor adrese către Biroul local de expertize prin care s-a solicitat sprijin în acest demers și să se considere ca fiind prioritare lucrările din cauzele mai vechi; La Judecătoria Cluj-Napoca, Au fost întocmite adrese către Biroul local de expertize solicitându-se sprijin în acest demers și să se considere ca fiind o prioritate lucrările din cauzele mai vechi.

14. organizarea unor întâlniri periodice cu experții judiciari specialitatea topografic - geodezic - cadastru, specialitate în care întocmirea și avizarea lucrărilor de expertiză constituie cauza majoră de amânare a judecății, în vederea identificării și eliminării cauzelor comune care conduc la tergiversare

15. stabilirea prin hotărâri a colegiului de conducere a măsurii de soluționare în perioada vacanței judecătorești și a cauzelor cu o vechime cuprinsă între 5 și 10 ani și peste 10 ani, indiferent de obiectul judecății;

16. stabilirea unor termene mai scurte în dosarele ce au o vechime mai mare de 5 ani și configurarea unor perioade de repartizare mai scurte pentru repartizare dosarelor din această categorie în situația în care se formulează cereri de abținere și recuzare sau apar alte incidente procedurale;

17. organizarea, în cadrul ședințelor de învățământ profesional a unor dezbateri având ca scop identificarea de mijloace și metode de anticipare, diagnosticare și conștientizare a problemelor ce pot surveni în activitatea practică.

Capitolul VI – Măsuri adoptate de Inspecția Judiciară

Având în vedere durata de timp afectată soluționării cauzelor mai vechi de 10 ani, este de menționat faptul că cele mai multe dintre activitățile dispuse de judecători pe parcursul judecății sau lipsa acestora, de natură a conduce la tergiversarea soluționării cauzelor, nu mai pot fi analizate prin raportare la procedura disciplinară, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție, astfel cum este reglementat de dispozițiile cuprinse în Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

În astfel de situații, inspectorii judiciari au dispus clasarea sesizărilor, însă au procedat, atunci când au apreciat că se impune, la **comunicarea rezoluțiilor comisiilor de evaluare constituite la nivelul instanțelor de judecată**, în conformitate cu prevederile art. 38 alin. 2 din Hotărârea nr. 676 din 4 octombrie 2007 pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, republicat (se exemplifică lucrările nr. 3315/IJ/1492/DIJ/2017 și nr. 1772/IJ/793/DIJ/2017).

În cazurile de acest gen s-a solicitat comisiei de evaluare să se raporteze eficiența activității judecătorului, ca indicator de evaluare a performanțelor profesionale pentru judecători.

Deosebit, în situația în care s-au constatat indicii de săvârșire a vreunei abateri disciplinare în legătură cu temporizarea duratei de soluționare a cauzelor mai vechi, iar termenul de prescripție nu este împlinit, ca urmare a controlului tematic ce face obiectul prezentului raport, **Inspekția Judiciară s-a sesizat din oficiu în vederea efectuării de verificări disciplinare, respectiv:**

- În lucrarea nr. 1540/IJ/698/DIJ/2017 a Inspekției Judiciare, având în vedere aspectele reținute în instrumentarea dosarelor nr...și nr. ..., precum și numărul cauzelor cu o vechime mai mare de 5 ani existente pe completul domnului judecător ... din cadrul Judecătoriei Brașov, Inspekția Judiciară s-a sesizat din oficiu și a exercitat acțiunea disciplinară sub aspectul abaterii reglementată de art. 99 lit. h) teza I din Legea nr. 303/2004. În soluționarea cauzei, **Secția pentru judecători în materie disciplinară, prin Hotărârea nr. 2/J/31.01.2018**, a dispus respingerea acțiunii disciplinare constatând, în esență, că fapta pârâtului nu este de natură a atrage răspunderea disciplinară, condițiile de la locul de muncă, volumul foarte mare al activității, modul specific de lucru în ce privește administrarea probei cu expertiză, numărul insuficient de experți, precum și comportamentul părților constituind împrejurări obiective exoneratoare de răspundere și de înlăturare a caracterului imputabil al întârzierilor înregistrate.

- În lucrarea nr. 1868/IJ/828/DIJ/2017 a Inspekției Judiciare, Inspekția Judiciară s-a sesizat din oficiu și a dispus exercitarea acțiunii disciplinare, printre altele, și sub aspectul abaterii reglementată de art. 99 lit. h) teza I din Legea nr. 303/2004 cu privire la doamna judecător ... de la Curtea de Apel Cluj. În soluționarea cauzei, **Secția pentru judecători în materie disciplinară, prin Hotărârea nr. 4/J/14.03.2018**, a admis acțiunea disciplinară și a aplicat doamnei judecător sancțiunea avertismentului pentru săvârșirea abaterii disciplinare menționate mai sus.

- Lucrarea nr. 1539/IJ/697/DIJ/2017 a Inspekției Judiciare a fost înregistrată ca urmare a sesizării din oficiu, în urma analizei dosarelor mai vechi de 10 ani și a avut ca obiect activitatea domnului judecător ..., din cadrul Judecătoriei Târgu Mureș, cercetat pentru abaterea disciplinară prevăzută de art. 99 lit. h teza I din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor; după efectuarea cercetării disciplinare, **prin rezoluția din data de 19.06.2017 s-a dispus respingerea sesizării**. S-a reținut de către inspectorii judiciari că, deși culpa judecătorului în situația reținută nu poate fi în totalitate exclusă, chiar cu justificarea unei rigurozități pe care o impune actul de justiție, aceasta nu întrunește gradul de gravitate necesar angajării răspunderii disciplinare, fiind circumstanțiată de elementele anterior menționate privitoare la volumul de activitate al judecătorului.

Capitolul VII – Concluzii și propuneri

Dreptul părților la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil are consacrare constituțională (art. 21 alin. 3 din Constituția României) însă, în practică sunt identificate unele impedimente a căror identificare reprezintă scopul verificărilor realizate de Inspekția Judiciară, respectiv a cauzelor care au determinat întârzieri nejustificate în soluționarea dosarelor mai vechi de 10 ani și propunerea de remedii pentru eliminarea disfuncționalităților constatate.

Considerăm așadar că dosarele cu o vechime care depășește un termen rezonabil ar trebui să beneficieze de atenția constantă a judecătorilor pentru acordarea unor termene scurte și dispunerea tuturor măsurilor procedurale care ar putea contribui la accelerarea judecării acestora.

Analiza caracterului rezonabil al termenului în care sunt soluționate dosarele cu care sunt învestite instanțele naționale trebuie să se realizeze inclusiv prin utilizarea criteriilor pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului le-a creat în jurisprudența sa, respectiv: natura cauzei, rezultând din importanța pe care aceasta o prezintă pentru reclamant; complexitatea cauzei, care este atestată de regulă de numărul celor acuzați și al martorilor, de volumul dosarului, de dificultățile ce țin de administrarea probelor, de investigațiile ce trebuie desfășurate și de o eventuală dimensiune internațională a cauzei; comportamentul reclamantului, care trebuie să facă dovada faptului că a depus toate diligențele necesare în vederea derulării normale a procedurilor, precum și comportamentul autorităților, sub acest aspect urmând a se verifica, în principiu, dacă în cursul soluționării cauzei au existat momente lungi de inacțiune din partea organelor judiciare.

Utilitatea criteriilor propuse își găsește relevanță nu doar în procesul de stabilire a rezonabilității termenului de soluționare a cauzei, ci și în determinarea culpei în prelungirea excesivă a procedurii.

Așa cum s-a arătat și cu ocazia monitorizării anterioare, care a avut în vedere anul 2016, specificul dosarelor care înregistrează o durată a procedurii judiciare mai mare de 10 ani este acela că dosarele au fost instrumentate:

- a. în urma intervenirii unor perioade lungi de suspendare a judecării;
- b. de complete de judecată cu componente modificate în timp, generate de promovări, transferuri sau pensionări ale judecătorilor;
- c. după promovarea căilor legale de atac la intervale mari de timp de la data soluționării inițiale a dosarului urmată, uneori, de admiterea acestora și reluarea judecării;
- d. cu întârziere, ca urmare a temporizării efectuării probei cu expertiză tehnică;

e. în condiții de dificultate generată de neîndeplinirea procedurii de citare cu părțile, unele având domiciliu în străinătate sau de lipsa de procedură, ori de netransferarea inculpaților judecați în stare de arest;

f. în condiții de complexitate a cauzelor, dată de numărul mare de părți, de numărul mare al infracțiunilor, de volumul însemnat al actelor de urmărire penală etc.;

g. după trecerea unor perioade de timp determinate de strămutarea pricinilor sau declinarea competenței;

h. pe parcursul mai multor cicluri procesuale, ca urmare a pronunțării de către instanțe a unor hotărâri casate ulterior de către instanțele superioare și trimiterea cauzelor spre rejudecare;

i. în condițiile intervenirii unor cauze subiective, precum lipsa rolului activ al instanțelor care nu dispun în termen scurt măsurile adecvate pentru soluționarea în termen rezonabil a cauzelor, acordarea unor termene de judecată cu o durată mare sau neadaptată motivelor de amânare ori formularea repetată a cererilor de abținere;

j. înaintarea cu întârziere în căile de atac sau la instanțele la care au fost declinate cauzele, datorită activității defectuoase a personalului auxiliar;

k. redactarea cu întârziere a hotărârilor pronunțate².

Consecința parcurgerii mai multor cicluri procesuale și a prelungirii în timp a procedurilor au determinat creșterea gradului de complexitate a dosarelor, creșterea volumului lucrărilor de studiat, reacția unora dintre participanții la procedurile judiciare, care formulează inclusiv sesizări adresate Inspecției Judiciare ori iau poziții publice legate de temporizarea judecării cu precădere în materie civilă, dar și conceperea de către conducerile instanțelor, însă nu în mod constant, a unor planuri de acțiune în scopul reducerii duratei de soluționare a acestei categorii de cauze.

De aceea, soluționarea cu celeritate și, totodată, judicioasă a acestor cauze impune o preocupare sporită a completelor investite cu instrumentarea acestora pentru o bună cunoaștere a actelor și lucrărilor dosarelor, a chestiunilor de fapt și de drept deduse judecării, rigurozitate în instrumentare și în adoptarea măsurilor permise de lege care să determine comprimarea procedurilor.

Așa cum s-a arătat și cu ocazia ultimei monitorizări, considerăm că un rol eficient în reducerea duratei procedurilor îl au atât măsurile dispuse de **Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, care prin Hotărârea nr. 651 din 19.06.2014** a propus instanțelor activități concrete de management al cauzelor a căror judecată este temporizată, cât și controlul propriu-zis efectuat de Inspekția Judiciară prin solicitarea instanțelor

² Referitor la redactarea cu întârziere a hotărârilor pronunțate, Direcția de inspecție judiciară pentru judecători efectuează verificări distincte în cadrul controlului tematic înregistrat sub nr. 2742/IJ/1235/DIJ/2017.

judecătorești a referatelor semestriale de monitorizare, precum și a bunelor practici identificate și a măsurilor manageriale dispuse de conducerile instanțelor.

De asemenea, este de observat că, întrucât răspunderea disciplinară a magistraților se prescrie într-un termen de 2 ani de la data săvârșirii faptei, modificările frecvente intervenite în componența completelor de judecată, precum și condiția caracterului repetat al nerespectării dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a dosarelor au determinat o incidență redusă a situațiilor în care poate fi declanșată și atrasă răspunderea disciplinară.

Din punctul de vedere al Inspecției Judiciare, raportarea dosarelor care au făcut obiectul analizei inspectorilor judiciari a oferit suficiente elemente pentru declanșarea unei componente preventive, însă analiza datelor statistice a relevat că stocul dosarelor mai vechi de 10 ani are în continuare o tendință de stagnare sau chiar de creștere.

Așa cum s-a detaliat și cu ocazia întocmirii raportului anterior (monitorizarea anului 2016) cu privire la situația acestei categorii de dosare, apreciem că se impune continuarea monitorizării la nivelul fiecărei curți de apel.

Nu trebuie omis faptul că, din analiza comunicărilor efectuate de instanțele judecătorești cu privire la măsurile dispuse și bunele practici identificate, se constată ca la nivelul coconducerilor manageriale există o implicare constantă în gestionarea dosarelor mai vechi de 10 ani, iar măsurile dispuse pot fi considerate ca fiind adecvate scopului propus, respectiv reducerea duratei de soluționare a acestei categorii de dosare.

În concluzie, controlul efectuat cu privire la procedurile judiciare reprezintă o problemă actuală a instanțelor judecătorești, care însă nu poate fi depășită decât prin acțiunile conjugate ale conducerilor instanțelor judecătorești și ale judecătorilor de caz în fiecare dosar în parte.

Față de cele expuse, formulăm următoarele

PROPUNERI:

- 1. Înaintarea prezentului Raport Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.**
- 2. Comunicarea Raportului, după aprobare, curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție.**

Prezentul raport se publică în temeiul art. 65 alin. (3) din Regulamentul privind Normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară.

Raportul a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru Judecători nr. 923 din 01.11.2018, conform ordinii de zi soluționate, publicată pe site-ul web al Consiliului Superior al Magistraturii la adresa www.csm1909.ro secțiunea „Hotărâri ale Secției pentru Judecători”.